

Sygn. akt

III AUa 1074/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **29 stycznia 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera (spr.) SSA Marta Pańczyk-Kujawska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **29 stycznia 2013 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **E. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o rentę

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **14 sierpnia 2012 r.** sygn. akt **IV U 130/12**

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 1074/12

UZASADNIENIE

Decyzją z 3 stycznia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., w oparciu o przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2009 r. Nr 153, poz.

1227 ze zm.) po rozpoznaniu wniosku z 5 października 2011 r. odmówił E. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia zasadniczej przesłanki nabycia prawa do dochodzonego świadczenia, bowiem w ocenie komisji lekarskiej Zakładu, zawartej w orzeczeniu z 8 grudnia 2011 r., nie jest on niezdolny do pracy.

W odwołaniu od wymienionej decyzji E. K. zakwestionował stanowisko organu rentowego wskazując, że jest ono dla niego krzywdzące.

W uzasadnieniu naprowadził, że z uwagi na schorzenia kręgosłupa, stawu biodrowego oraz stawów kolanowych w dalszym ciągu nie jest zdolny do podjęcia pracy.

W odpowiedzi na wniesione odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania wnioskodawcy, z tych samych względów, które legły u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 14 sierpnia 2012 r. (sygn. akt IV U 130/12) oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że E. K. był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od 30 stycznia 2005 r. do 30 listopada 2011r. Wnioskiem z 5 października 2011 r. wystąpił on o ustalenie prawa do renty. W jego rozpoznaniu organ rentowy kierując się treścią orzeczenia komisji lekarskiej ZUS, w ocenie której wnioskodawca w aktualnym stanie zdrowia nie jest niezdolny do pracy, wydał zaskarżoną decyzję odmawiającą prawa do renty na dalszy okres. Poddając weryfikacji stanowisko komisji lekarskiej Zakładu dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy, Sąd I instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu ortopedii,

reumatologii, neurologii oraz specjalisty medycyny pracy. W łącznej opinii powołani biegli, wskazując na rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia w postaci choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa z zespołem bólowym w okresie remisji, zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego z dyskopatią w okresie remisji zespołu bólowego oraz zmian zwyrodnieniowych stawów kolanowych, w konkluzji uznali, że schorzenia te, po 30 listopada 2011 r., nie skutkują utratą przez wnioskodawcę zdolności do pracy. W uzasadnieniu wydanej opinii zaznaczyli, że od ostatniego badania w 2008 r. nastąpiła poprawa stanu zdrowia odwołującego polegająca na ustąpieniu stwierdzonego wówczas zespołu bólowego kręgosłupa w przebiegu jego zmian zwyrodnieniowych.

Sąd I instancji uznał dowód z opinii powołanych biegłych za wiarygodny wskazując zarówno na zakres opinii jak i wiedzę opiniujących. Ta pozytywna ocena, przy braku po stronie wnioskodawcy zarzutów do jej treści, skutkowałą oddaleniem złożonego przez niego odwołania, o czym Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o przepis art. 477¹⁴ §1 kpc.

Skarżąc powyższe orzeczenie apelacją, E. K. zarzucił naruszenie art. 233 §1 kpc przez dokonanie ustaleń w przedmiocie jego zdolności do pracy na podstawie łącznej opinii sądowno - lekarskiej z 18 kwietnia 2012 r. w sytuacji, gdy jeden z wyznaczonych biegłych tj. biegły z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii, był lekarzem leczącym wnioskodawcę, w związku z czym nie powinien on wypowiadać się w sprawie jako biegły, a wydana z jego udziałem opinia nie może stanowić wiarygodnego środka dowodowego. Zarzucił nadto, że opinia ta pozostaje w sprzeczności z wcześniejszymi opiniami biegłych wydanymi na potrzeby ustalenia jego prawa do świadczenia rentowego w toku postępowań sądowych, i nie wyjaśnia tych sprzeczności. Zarzucił także, że Sąd pierwszej instancji nie zarządził ustnego wyjaśnienia przez biegłych opinii złożonej na piśmie, a dalej nie przeprowadził dowodu z przesłuchania stron.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez przyznanie na jego rzecz prawa do renty na dalszy okres, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd II instancji zważył, co następuje :

Apelacja jest zasadna o tyle, o ile wywołuje skutek w postaci uchylenia kwestionowanego nią wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Nie zostały bowiem wyjaśnione okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Wstępnie wskazać należy, iż spornym w sprawie pozostawało uprawnienie wnioskodawcy E. K. do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

Z okoliczności sprawy wynika, iż wnioskodawca był uprawniony do dochodzonego świadczenia od 30 stycznia 2005 r. do 30 listopada 2011 r. Wyjaśnienia zatem w prowadzonym postępowaniu wymagała okoliczność, czy poczynając od 1 grudnia 2011 r., w dalszym ciągu, jest on niezdolny do pracy. Stosownie bowiem do art. 107 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity z 2009 r. nr 153, poz.1227 ze zm.) zwanej dalej ustawą emerytalno – rentową, prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

Przypomnieć należy, że oceny stanu zdrowia osoby odwołującej się pod kątem zasadności przesłanki warunkującej nabycie prawa do renty, jaką jest niezdolność do pracy dokonują uprawnione gremia lekarskie – i tak na etapie postępowania administracyjnego jest to lekarz orzecznik lub komisja lekarska zaś w postępowaniu sądowym wyznaczeni biegli sądowi. Jest oczywistym bowiem, że stwierdzenie niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych, których sąd orzekający nie posiada. Opinia zaś biegłego (czy biegłych) musi spełniać określone kryteria, stanowiące w efekcie o pełnej miarodajności tego dowodu - bliżej o nich w bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego tu między innymi w orzeczeniach z 19 grudnia 1990 r. I PR 148/90 OSP 1991 nr 11-12, poz. 300 ,14 września 1995 r. II URN 31/95 OSNAP 1996 r., nr 7, poz. 103, czy z dnia 7 listopada 2000r. I CKN 1170/98- OSNC 2001/4/64). Weryfikując stanowisko gremiów lekarskich z postępowania administracyjnego Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu ortopedii, reumatologii, neurologii oraz specjalisty medycyny pracy. W oparciu o wydaną przez nich łączną opinię z 18 kwietnia 2012 r., uznając ją za wiarygodną, poczynił ustalenie, że E. K. aktualnie jest zdolny do pracy, a dalej że nie spełnia on warunków przyznania prawa do dochodzonego świadczenia.

Dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny tego dowodu, a dalej - jako przedwczesnej - oceny prawnej sprawy, tutejszy Sąd Apelacyjny nie może jednak podzielić. Jak słusznie podnosi bowiem w apelacji strona skarżąca, przeprowadzony w sprawie istotny dowód z opinii biegłych na okoliczność stanu zdrowia odwołującego w aspekcie jego zdolności do pracy, nie spełnia kryteriów uznania go za miarodajny. Z dokumentacji medycznej przedłożonej do akt organu rentowego, jak również z legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy wynika bowiem, iż jeden z opiniujących biegłych tj. biegły z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii, uczestniczył uprzednio w procesie leczenia E. K., o czym świadczą zalegające w tych dokumentach wpisy sygnowane pieczęcią i podpisem tego lekarza. Biegły ten posiadał zatem istotne – bo dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy – wiadomości, z którymi zetknął się przed wyznaczeniem go na biegłego w rozpoznawanej sprawie. O powyższym biegły ten sygnalizował w treści wydanej opinii. Podkreślić należy, że opinia biegłego lekarza, który z racji uprzedniego uczestniczenia w procesie leczenia wnioskodawcy, posiada wiadomości dotyczące stanu jego zdrowia, nie gwarantuje obiektywizmu wymaganego dla uznania miarodajności tego dowodu. Już z tego względu sporządzona w sprawie opinia nie może zostać uznana za wiarygodną. Nie może zatem stanowić podstawy do poczynienia w sprawie istotnego ustalenia dotyczącego zdolności wnioskodawcy do pracy, jakiego dokonał Sąd pierwszej instancji. Pomimo zatem braku wniosku strony o wyłączenie tego biegłego od opiniowania w sprawie, Sąd pierwszej instancji mając powyższe na uwadze winien tak prowadzić postępowanie dowodowe, aby nie naruszyć gwarancji obiektywizmu. Tego zaś nie uczynił.

W tych okolicznościach stwierdzić należy, iż ustalenia Sądu Okręgowego dokonane w zakresie oceny stanu zdrowia E. K. w aspekcie jego zdolności do pracy, nie znajdują oparcia w wiarygodnym materiale dowodowym.

Dlatego też celem przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, koniecznym jest uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W ponownym postępowaniu rzeczą Sądu Okręgowego będzie jednoznaczne przesądzenie o prawie wnioskodawcy do renty z tytułu niezdolności do pracy, bądź

o braku takiego uprawnienia. W tym celu Sąd przeprowadzi dowód z opinii innego zespołu biegłych o specjalnościach adekwatnych do schorzeń rozpoznanych u odwołującego, a to na okoliczność, czy stan jego zdrowia powoduje niezdolność do pracy, ewentualnie charakteru tej niezdolności i daty jej powstania. Sąd zadba, aby wydana w sprawie przez biegłych opinia zawierała prawidłowe i pełne uzasadnienie wniosków końcowych, oraz odniesienie do ewentualnie zgłaszanych przez strony zarzutów. Następnie w sposób należyty oceni jej wiarygodność i moc dowodową.

Przeprowadzenie postępowania w sposób wyżej określony, następnie ocena jego wyników i na jej podstawie wyciągnięte wnioski, będą mogły z kolei stanowić podstawę ustaleń dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy (nie wykluczając oczywiście możliwości przeprowadzenia innych – czy to zawnioskowanych przez strony, czy też dopuszczonych przez Sąd z urzędu - dowodów), a wydany wyrok będzie mógł być poddany kontroli Sądu II instancji, w sytuacji złożenia apelacji przez którąkolwiek ze stron.

W świetle wyżej naprowadzonych okoliczności - skoro wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego na nowo w całości - na podstawie art. 386 §4 kpc, orzeczono jak w sentencji.

(...)

(...)

(...)